

ĒRĢĻU APVIENĪBAS ZIŅAS

Ērgļu apvienības pārvaldes informatīvais izdevums Nr. 3 (182) 2022. gada marts

Slava Ukrainai!

Mēs visi esam par mieru pasaulē, tāpēc varu apgalvot, ka droši vien nav neviena cilvēka, kurš šajās dienās būtu palicis vienaldzīgs pret notiekošo, nevēlētu veselību un izturību Ukrainas tautai. Pārsvarā nu jau visiem ir skaidrs, ka dažu simtu kilometru attālumā ukraiņi šobrīd karo arī par mums. Ar savām dzīvībām maksā par mūsu iegūto laiku, par mūsu vērtībām.

Reaģējot uz Krievijas sāktu karu Ukrainā, starptautiskā sabiedrība novēršas no agresorvalsts, bloķējot tās dalību dažādās starptautiskās organizācijās un pasākumos, vienlaikus piemērojot Krievijai aizvien jaunas un ietekmīgas sankcijas. Bet Latvijā un ļoti daudzās citās vietās Eiropā, un visā pasaulē iedzīvotāji rīko dažādas pretkara demonstrācijas, atbalsta pasākumus, lai paustu savu attieksmi pret Krievijas agresiju.

Paužot atbalstu Ukrainai un tās iedzīvotāju cīņai par valsts neatkarību, aizvadītās piektdienas vakarā Latvijas mūziķi un Latvijas Dziesmu un deju svētku kustības dalībnieki Rīgā veltīja savus priekšnesumus Ukrainas atbalstam.

Arī Ērgļos, pie saieta nama, reizē ar Latvijas un Eiropas Savienības karogiem mastā tika uzvilks Ukrainas karogs, aizdegta svečītes un pārraidīts koncerts "Ukrainai brīvību!", tā ļaujot izjust fantastisko dziesmas vienojošo spēku.

Būsim vienoti šai laikā, atbalstīsim cits citu un cerēsim, ka pasaulē iestāsies miers!

Lai sniegtu reālu atbalstu Ukrainas iedzīvotājiem, katram ir iespēja ziedot labdarības organizācijas portālā: Ziedot.lv.

Elita Ūdre,
Ērgļu apvienības pārvaldes vadītāja

B. Rūnikas foto

Atmiņu kamolu šķetinot... VILMAI SPRANCMANEI – 110

V. Sprancmanes piemiņas pasākuma dalībnieki. No kreisās: Inese Mailīte, Jānis Sprancmanis, Sanda Ekerte, Sandra Avotiņa, Leonora Benita Bērziņa, Līvija Groza, Anita Sarmone, Ilze Daugiallo, Benita Nigale.

Dēls Jānis Sprancmanis un bijusī vadītāja Benita Bērziņa.

19. februārī Ērgļu saieta namā atcerējāmie TLMS "ĒRĢĻI" vienu no pirmajām audējām un studijas pamatlicējām Vilmu Sprancmani, pieminot viņu 110 gadu jubilejā.

Audēju studijas "ĒRĢĻI" aizsākumā no 1975. gada rudens Ērgļu kultūras nama darbiniece Vilma Sprancmane (1912.-1999.) ilgus gadus bija šī kolektīva vecākā un sirds un dvēsele... Viņa kopā ar Elzu Kurmēnu, Jadvīgu (Jevdokiju) Kupču, Liju Roni, Zinaīdu Sakšu vēlāk kļuva Tautas daiļamata meistares (TDM), tad viņām pievienojās vēl – Anna Nītiņa, Elga Līckrastiņa, Aina Brence, Līvija Šreibere. Pirmās vadītājas Ērika Logina un Leonora (Benita) Bērziņa brauca no Rīgas ierādīt aušanas pamatus un teoriju, krāsu salikumus un citas audējām vajadzīgas lietas. Vēlāk audējām pievienojās pinēji – P. Bērziņš, Kārlis Kurmēns (TDM), Jānis Bazulis (TDM), audēji Jadvīga Muižniece, Aleksandra Jarkovska, Aina Kovaļevska, Anna Rūnika (TDM), Līga Berģe, Velga Skujiņa, Benita Nigale, Inese Mailīte (TDM), Ilga Paura, Emma Cera, Lonija Bērzkalne, Ilze Daugiallo, Māriete Sprudzāne, Anna Dutkeviča, Maija Krūmiņa, Mārtiņš Jansons, Janīna Greidāne, Līvija Groza, Ingrida Sniedze, Genovefa Maurāne, Anita Cielava, rokdarbnieces Gaida Apsīte un vēl tās daudzās, kas pagrabina stellēs ir izaudušas sev par brīnumu kaut nelielu, tomēr savu mākslas darbu.

Audējas savus darbus pūrā neglabāja. Daudzus pasākumus Ērgļos kuplināja čaklo rokdarbnieču un pinēju izstādes, darbi ceļojuši uz izstādēm Madonā, Rīgā, Pļaviņās, Cēsīs, Līvānos, Smiltēnē, Džūkstē, uz sadraudzības pilsētām Vācijā, Nīderlandē, Igaunijā. 1989. gadā audēju pulciņš vadītājas Ilzes Mičules vadībā ieguva Tautas lietišķās mākslas studijas "ĒRĢĻI" nosaukumu. No 90. gadu sākuma studija darbojās Elzas Kurmēnas, vēlāk Sanitas Brimerbergas vadībā. No 1996. gada studijas vadītāja bija Dzidra Vaitkūne, kura rosināja audējas ielūkoties Madonas novadpētniecības un mākslas muzeja tekstiliju krātuvēs, izpētīt senos audumus un, tos atdarinot, izveidot tautas tērpa kopiju, variet ar visām varavīksnes krāsām, ieaurot tās segās un lakatos.

2002. gada februārī ar "sapni" par līnu un gaisīgajiem līnu audumiem darbu sāka vadītāja Sandra Lauberte, kas aušanas prasmi studijas dalībniecēm mācīja līdz 2021. gada nogalei. Šobrīd studijas darbu vadību uzsākusi jauna, uzņēmīga un jauniem izaicinājumiem atvērta audēja Sanda Ekerte. Viņai priekšā darbs un sapnis piepildīt un realizēt iecerēto.

Pasākuma pievienotā vērtība bija audēju darbu izstāde, kurā skatāmi Vilmas Sprancmanes un viņas laika audēju darbi. Izstāde atvērta Ērgļu saieta nama 2. stāva zālē līdz 8. martam.

Sandra Avotiņa, Ērgļu saieta nama vadītāja

Neizpalika arī vēl atmiņas, kas tika šķetinātas un reizē tītas krāsainā dzijas kamolā

Leonora Benita Bērziņa atceras:
"Braucu uz Ērgļiem 19. februārī, jo negaidīti biju saņēmusi uzaiicinājumu atmiņās pabūt kopā Ērgļu saieta namā ar Sprancmaņmāti un aplūkot viņas darinātos audumus – segas, drellu galdautus, lielos lakatus un citus darinājumus.

Tā bija iespēja tikties ar ļaudīm, kas ar lielu sirsnību un mīlestību atceras Vilmu Sprancmani. Tas viss man sagādāja jauku un dziļu pārdzīvojumu. Aizskrējuši ļoti daudz gadu, kopš nebraucu vairs pie savām audējām – dikti čaklām, centīgām, aušanas prasmes apgūt gribošām, apņēmīgām pulciņa dalībniecēm. Toreiz kopā sanācām Ērgļu kultūras nama pagrabīnā. Audējas bija ļoti atsaucīgas darīt visu, ko es ieteicu. Auda skaistos, lielos lakatus, krāsainās šatiera segas, pat tādas, kurām katra puse ir citā krāsu salikumā. Viņas uzņēmās aust pat ļoti darbietilpīgā neistā persiešu tehnikā skaistus celiņus, protams, arī skaistos drellu rakstos darinātās galdsegas un dvieļus. Man atmiņā atausa daudz jauku dienu, kad organizējām radīto darbu izstādes ne tikai Ērgļos, bet arī viesojoties pie citiem daiļamata meistariem.

Uz Ērgļiem pie audējām es braucu 13 gadus. Tad 1989. gadā Madonas novadpētniecības un mākslas muzeja izstāžu zālē tika atklāta ar dažādiem darbiem bagātā lielā atskaites izstāde. Pulciņš drīz pēc šī notikuma ieguva Tautas lietišķās mākslas studijas "ĒRĢĻI" statusu. Man prieks par studijas tālāko darbošanos un paveiktajiem darbiem. Vilma Sprancmane bija visa labā un čaklā kodols; visiem palīdzēja, katru atbalstīja, visas meitenes iedvesmoja un mudināja būt atbildīgām un čaklām.

Liels paldies visiem, kas bijāt kopā šai Vilmai Sprancmanei veltītajā atmiņu dienā!"

Bijusī audēju pulciņa, vēlāk TLMS "ĒRĢĻI" vadītāja Leonora Benita Bērziņa

"Novērtēju, ka mums caur Vilmas Sprancmanes un viņas laika biedreņu darbiem, kas līdz šim rūpīgi glabāti un šodien aplūkojami izstādē, ir lieliska iespēja ielūkoties austuves darbības pirmsākumos un apbrīnot audēju meistarību, radošumu, precizitāti un pacietību. Katrā rokdarbā ir jaušams Viņas centīgums un atbildība pret savu darbu. Arī, klausoties atmiņu stāstos, bieži varēja dzirdēt pieminam šīs īpašības. Atminoties Viņas nesavītīgo rosību un atsaucību, sarunu noslēgumā secinājām, ka Sprancmaņmāte ir bijusi sava laika Ērgļu kultūras nama labais gariņš."

TLMS "Ērgļi" vadītāja Sanda Ekerte

SIRDS PATEICĪBA

2022. gada 19. februārī Ērgļu saieta namā notika pirmajai Tautas daiļamata meistarei, kas stāvēja pie TLMS "ĒRĢĻI" šūpuļa, Vilmai Sprancmanei – 110. atceres pēcpusdienu "Atmiņu kamolu šķetinot...". Mīļš paldies Ērgļu saieta nama vadītājai Sandai Avotiņai un TLMS "ĒRĢĻI" vadītājai Sandai Ekertei par V. Sprancmanes un viņas laika audēju darbu izstādes iekārtošanu un brīnišķīgo pasākuma vadīšanu!

Paldies bijušajai tā laika audēju pulciņa vadītājai Leonorai Benitai Bērziņai par skaistajām kopīgām darba atmiņām! Paldies TLMS "ĒRĢĻI" dalībniecēm par iniciatīvu un sirsnīgo līdzdalību atmiņu kamoliņa ritināšanā!

Vilmas Sprancmanes tuvinieku vārdā – Jānis Dzintars Sprancmanis

Redakcijas sleja

Tāda sajūta, ka pavasaris ar mums spēlē paslēpes, slēpjoties aiz baltajiem sniega puteņiem un lielajiem vēja viesuļiem. Bet lēnām sāk šķīst, ka pavasaris jau tuvojas, jo rīti, kad dodamies uz skolu, ir gaišāki un arī vakari, kad dodamies mājās.

Tāpat kā pavasaris spēlē paslēpes ar mums, kādu dienu parādoties, citu dienu atkal dodot vietu ziemei, tāpat arī nejaucā slimība ar mums spēlējas; kādā nedēļā tā ir ietikususi mūsu skolā, bet citā nedēļā tās jau vairs nav. Tas nenovērš bērnu uzmanību no mācībām, bet gan vairāk iesaista mācību darbos, piemēram, dažādās olimpiādēs un konkursos. Tā 9. klases aktīvākie jaunieši piedalās "Latvenergo" rīkotajā konkursā "Fiz-mix eksperiments". Straujiem soļiem tuvojas arī mazo pētniecisko darbu laiks, kurā bērniem būs iespēja izpētīt kādu sev tīkamu tēmu un pēc tam uzstāties klases priekšā un iepazīstināt skolabiedrus ar konkrēto pētījumu. Vēlām izturību un ļoti lielu darba spar. Lai visiem izdodas!

Protams, drīz klāt būs arī ilgi gaidītās brīvdienas, kurās varēs atpūsties pēc sirds patikas. Un pēc tam jāsaņemamas un "jānoslo" pēdējie soļi līdz mācību gada beigām. Un tad jau vasara... Bet neskriesim notikumiem pa priekšu, jo pavasaris tikko ir sācis mosties. Un ziema tikai lēnām un maziem soļiem atkāpjas.

Ne tikai dabā ir jūtama pavasara tuvošanās, bet arī mūsu galvās un sirdīs. Mēs martā novēlam izbaudīt katru dienu, kurā vēl var uzaut slidas un apriņķot kādu aplīti pa slidotavu, var arī uzkāpt uz slēpēm un izslēpot vēl pēdējo reizi pa superīgo trasī. Novēlam arī papildīt savus sapņus un mērķus, kādi nu katram tie ir. Un vairs neslēpties, bet ar paceltu galvu iet pretī pavasarim.

Avīzes redaktore –
Anda Andriksone un Samanta Ungure –
9. klases skolnieces

Ērgļu vidusskola Latvijas Skolu ziemas festivālā

No 7. līdz 14. februārim, skolēniem sacenšoties attālināti, virtuāli otro reizi notika Latvijas Skolu ziemas festivāls.

Šogad tajā piedalījās **166 komandas, Ērgļu vidusskola ie-rindojās 46. vietā.**

Mūsu skolu pārstāvēja 12 dalībnieku komanda, kuri kopā no-staigāja, noslēpoja 711, 8 kilometrus:

1. Undīne Ceplīte – 160 kilometri;
2. Viktorija Tiltiņa – 125 kilometri;
3. Matīss Koklačovs – 105 kilometri;
4. Una Sipčenko;
5. Paula Konovalova;
6. Aldis Olte;
7. Elza Koklačova;
8. Jana Gulbe;
9. Paula Spaile;
10. Klāvs Konovalovs;
11. Alise Olte;
12. Renārs Zariņš.

Paldies par līdzdalību skolēniem, kuri atbalstīja skolas ko-mandu un piedalījās āra aktivitātēs!

Aldis Olte, sporta skolotājs

"Skolu Ziņas"
Redaktore: Samanta Ungure, 9. klase, Alina Muša, 9. klase, Anda Andriksone, 9. klase.
Izdevējs: Ērgļu apvienības pārvalde. Adrese: Rīgas iela 10, Ērgļi, Ērgļu pagasts, Madonas novads, tel. 64871299. Iespiests: SIA "Erante", Madonā, Saieta laukumā 2a.
Matiens 1100 eksemplāri

Veselības olimpiāde Ērgļu vidusskolā

Sākumskolas 2. - 4. klasei februārī notika veselības olimpiādes dienas, kuras rīkoja veselīga uztura speciālisti no Rīgas.

Pirmajā dienā notika teorētisko zināšanu ap-gūšana. Skolēni mācījās noteikt veselīgākos pro-duktus, saskatīt cukura daudzumu uz iepakojuma. Uzmanīgi klausoties un darbojoties līdzī, nodarbībā bērni guva priekšstatu par to, kas ir ogļhidrāti, vitamīni un tauki. Ar atraktīvu uzdevumu palīdzību iz-vērtēja, cik cukura, cik tauku ir dotajā produk-tā. Vai tas ir veselīgs? Skolēni mācījās noteikt veselīgas ēdiena por-ciju attiecības: kam uz šķīvja jābūt vairāk, kam mazāk. Tāpat veselīgā-ka porcija ir tad, ja tajā ir vairāk nekā puse dār-zeņu. Mērcei jābūt tikai 1/5 no porcijas. Saldinā-tie dzērieni ir neveselīgi, jo tajos ir daudz cukura. Tas nozīmē, ka cukurs te pārsniedz pieļaujamo dienas devu. Ēdot ne-veselīgi, veidojas lieka enerģijas krātuve, kas var uzkrāties taukaudos.

Šīs un vēl citas iegūtās zināšanas bija jāpielieto otrajā olimpiā-des dienā.

Otrajā dienā notika sacensības starp komandām. No klases kolektīva tika izveidotas trīs komandas. Katrai no tām bija jāiz-domā savs nosaukums saistībā ar veselīgu uzturu. Tad komandas sacentās dažādu uzdevumu veikšanā. Viens no tiem bija bilžu salikšana norādītajās kastītēs (ogļhidrāti, tauki, dārzeņi, augļi). Bērnu dārzā un arī skolā māca, ka kartupeļi ir dārzeņi, bet šeit kartupeļi bija jāieliek pie ogļhidrātiem (skolēni bija ielikuši pie dārzeņiem). Otrajā uzdevumā vajadzēja salikt kopā augļu un

ogu nosaukumus ar attiecīgajiem attēliem. Bet trešajā uzdevumā bija jāreķina cukura daudzums iepakojumā un jāsarindo no ma-zākā uz lielāko cukura daudzumu.

Skolēniem ļoti patika praktiskā darbošanās. Bet teorētiskās zināšanas vēl jāapgūst gan mājūrinā, gan dabaszinī-bās un arī matemātikā. Katrs skolēns par piedalīšanos olimpiādē saņēma spēli, ar kuras palīdzību varēs apgūt zināšanas par vese-līgu uzturu.

Vineta Dāve, 4. klases audzinātāja
Autores foto

Basketbolistu lieliskais februāris

Turpinās basketbola sezona – Latvijas Jaunat-nes basketbola līgas čempionāts, kurā veiksmīgi startē U-14 grupas un U-15 grupas zēni no Ērgļu vidusskolas. Viņi startē Ma-donas bērnu un jaunatnes sporta skolas komandas sastāvā.

U-14 grupas sportisti Kārlis Dūdums, Jorens Vezetiu, Dāvis Millers trijās spēlēs no piecām ir ieguvuši uzvaras, pārspējot Jēkabpils un Balvu/ Rugā-ju komandas. No sezonas sākuma uzvaru un zaudē-jumu bilance pagaidām ir 6/8.

U-15 grupā spēlē Li-nards Leimanis, Valters

Rešņa, Gustavs Dūdums, Dāvis Ludborzs, Eduards Bukov-skis. Viņi ir puse no Madonas BJSS komandas. Puiši februārī ir uzvarējuši trijās spēlēs no četrām. Pie tam divās spēlēs pretinieku grozos ieraidīti vairāk nekā 100 metieni – 110 un 113. Uzvaru un zaudējumu bilance pagaidām ir 5/10.

Pēc februāra rezultātiem ir redzams, ka sāk atmaksāties lie-lais treniņos ieguldītais darbs – regulāras nodarbības sešas reizes

Spēka treniņš.

Basketbola spēles elementu noslīpēšana.

Iveta Tetera, Indras Ronas foto

nedēļā. Aicinu neatlaidīgos spēlētājus pievienoties treniņgrupai. Ērgļos 18. aprīlī tiek plānoti Krastu mači – Ogres labā krasta spēlētāji pret kreisā krasta spēlētājiem. Aicinu tagadējos un bi-jušos audzēkņus sākt organizēt radu, draugu, paziņu komandas maču interesantai norisei.

Ivars Teteris, Madonas BJSS treneris

Vai grāmatas var nest tikai skolas somā?

Ērgļu vidusskolas skolēnu dome, iedvesmoties no citu skolu pasākumu atspoguļojuma internetā, 25. februārī noorganizēja interesantu dienu skolā. Norisinājās "nesomu diena".

Jūs varbūt jautāsi, kas tā ir par dienu? Tad es jums varu atklāt. Tajā uz skolu bija jāiet ar jebko, tikai ne ar somu.

Bija interesanti redzēt, cik radoši ir mūsu Ērgļu vidusskolas skolēni. Novēroju, ka uz skolu bērni bija atnākuši ar dažādiem maisiņiem, groziem, kastēm, katliem.

Manuprāt, bērnu iesaiste šajā pasākumā bija liela, jo ikkatrs par piedalīšanos šajā pasākumā ieguva zīli.

Noteikti kādreiz vajadzētu šādu dienu atkārtot, jo bija interesanti.

Anda Andriksone,
9. klases skolniece
Endija Magona,
12. klases skolēna, foto

Valentīndienas foto stūrītis

Fotostūrītā veidotājas.

Autores foto

Aukstajā februāra vidū daudzus cilvēkus sasilda Sīrsniņdienas jeb Valentīndienas atzīmēšana. Šī diena nu jau kļuvusi par neatņemamu Ērgļu vidusskolas audzēkņu tradīciju. Esam to atzīmējuši dažādi – nākot uz skolu sarkanā apģērbā, līmējot vai zīmējot uz vaiģiem sarkanas sīrsniņas, rīkojot "Popielu". Un gandrīz vienmēr bijis fotostūrītis jauku atmiņu saglabāšanai.

Bet kā to veidot citādāku nekā iepriekšējos gados? Ideja par foto stūrīti mums radās, skatoties dažnedažādas fotogrāfijas internetā. Bija brīži, kad likās, ka beigās neko neatradīsim... Bet tad es iegāju vietnē "Pinterest" un cītīgi meklēju kādu ierosmi, kas varētu simpātizēt skolas biedriem. Tā nu atradām ideju par avīzēm fonā un baloniem... Beigu beigās salīmējām avīzes uz sienas. Tas izskatījās burvīgi – kā no filmas. Sapratām, ka būtu ļoti skaisti nolikt divus krēslus un aptīt tos ar sarkanām lapiņām un salīmēt sīrsniņas uz avīzēm pie sienas. Apdomājāmies un sapratām, ka balonus tomēr nevajadzēs, jo foto stūrītis jau pats par sevi izskatās ļoti skaists.

Tā nu mēs nonācām pie ideālas idejas paši saviem spēkiem.

Domes vārdā – **Samanta Kārklīņa,**
11. klases skolniece

Skolas orientieristi veiksmīgi starti Latvijas čempionātā

Undīne Ceplīte apsteigusi kārtējo konkurenti.

Klāvs Konovalovs (3. no kreisās) kopā ar komandas biedriem uz goda pjedestāla.

Autora foto

Darbojoties Madonas BJSS treniņgrupā, skolas orientieristi bija guvuši panākumus vasaras sacensībās. Šogad sākām iepazīt arī orientēšanos uz slēpēm. Izmēģinājām dažādas treniņdistances. Vasaras orientēšanās pieredze palīdzēja apgūt ziemas orientēšanās specifiku.

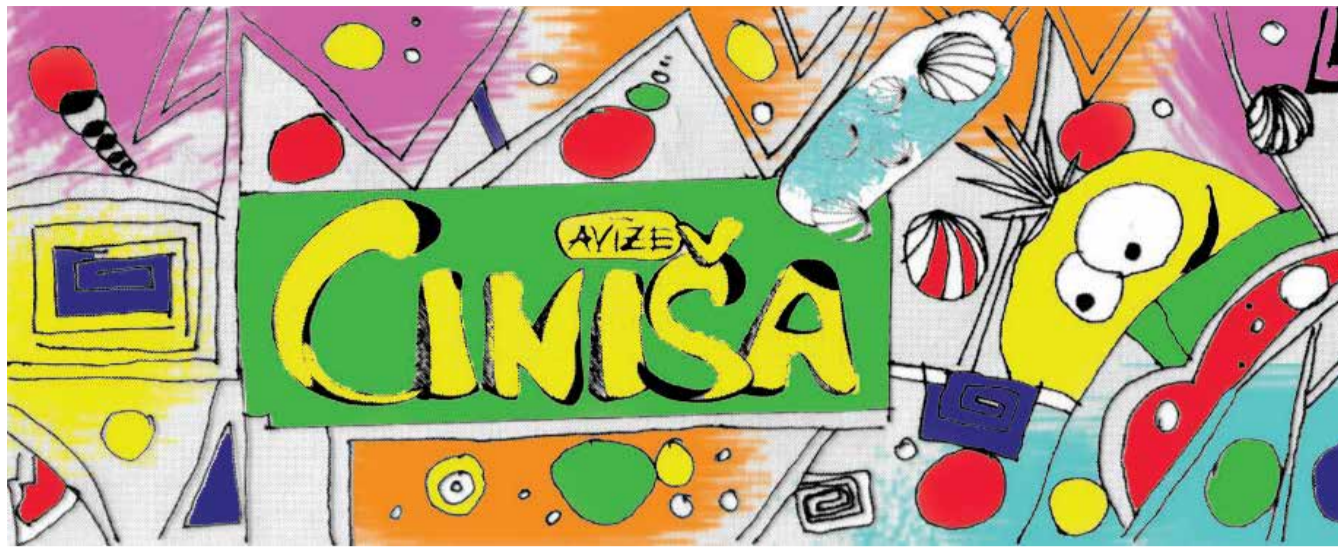
Pirmie starti Latvijas čempionātā Daugavpils mežos izrādījās veiksmīgi. Individuālajās sacensībās Undīne Ceplīte S-12 grupā ierindojās 9. vietā, Klāvs Konovalovs V-12 grupā – 16. Īpaši jāuzteic Undīne, jo viņai vēl nebija pieredzes vasaras distancēs. Tā kā slēpošanas prasmes viņa

jau bija apgūsi, atlika apgūt prasmi ar slēpēm orientēties. Cītīgs darbs treniņos ļāva starp jaunajām Latvijas orientieristēm izcīnīt augstu vietu.

Toties stafetē ļoti labu sniegumu parādīja Klāvs. Viņš kopā ar Kristeru Zembahu (Vestiena) un Ediju Mutoru (Bērzaune) izcīnīja sudraba medaļas.

Tagad jau sākam domāt par vasaras posma startiem, kas sāksies aprīlī.

Juris Švares, Madonas BJSS treneris

Skolas literārā avīze

2022. gada marts

Mīļākie mācību priekšmeti

3. klases skolēniem bija uzdevums uzrakstīt, kuri ir viņu mīļākie mācību priekšmeti. Lūk, bērnu domu apkopojums!

- Angļu valoda, jo padodas, jo var runāt angli. Tā ir svarīga, jo var uzzināt jaunu par pilsētām un dzīvniekiem, rakstīt pārbaudes darbus.
- Matemātika, jo var iemācīties jaunu, un tur var plusot, mīnusot, dalīt un reizināt, jo dzīvē ik pa laikam vajag kaut ko sareizināt un dalīt. Tā ir svarīga, kad vajag saskaitīt naudu. Visās profesijās noder mazdrusciņ matemātikas. Rēķināt ir jautri.
- Latviešu valoda, jo var lasīt pasakas, stāstus, dzejoļus, dažreiz skatīties latviešu multfilmās. Latviešu valoda ir svarīga, ja esi skolotājs.
- Mājturība, jo var taisīt dažādas lietas.
- Mūzika, jo var dziedāt un bungot.
- Dabaszinības, jo var uzzināt daudz jauna.
- Vizuālā māksla, jo patīk zīmēt un krāsot, iemācīties jaunas lietas par mākslu. Svarīgi ir mācēt mākslu, jo tas padara dzīvi krāšņu. Vizuālajā mākslā patīk zīmēt, gleznot, skicēt, taisīt apsveikumus.
- Sports ir vissvarīgākais, jo trenējoties kauli paliks vēl veselīgāki. Man patīk sports, jo var slēpot, būt liels un spēcīgs. Sporta stundas ir noderīgas, jo var izkustēties, iemācīties visādus sporta veidus. Ja patīk sports, tad var strādāt skolā vai mācīt savus bērnus, kā to dara mans tētis. Sports var noderēt arī olimpiskajās spēlēs.

Trešklasnieku darbos ielūkojās audzinātāja Sandra Stankeviča

Patricija Dance, 7. klases skolniece

Līna Madsena, 7. klases skolniece

Patricija Dreiblāte, 7. klases skolniece

Anna Gjulijeva, 2. klases skolniece.

Elizabete Kļaviņa, 2. klases skolniece.

Keitlīna Kopštāle, 2. klases skolniece.

Evelīna Zariņa, 5. klases skolniece

Krista Āboliņa, 7. klases skolniece

Līna Madsena, 7. klases skolniece

Patricija Dreiblāte, 7. klases skolniece

Pārdomas par ...

6. klases skolēni rakstīja pārdomas par saviem svētkiem, interesantāko vai vērtīgāko dāvanu, tīpašu notikumu.

Mani svētki

Mani mīļākie svētki ir Ziemassvētki, kad var pavadīt laiku kopā ar ģimeni, radiem un draugiem. (..)

Parasti dažas nedēļas pirms svētkiem mēs kopā rotājam eglīti. Tētis un brālis brauc uz mežu un izvēlas skaistāko. Man ļoti patīk katru gadu rotāt eglīti. Mēs pēc tam izdekorējam pārējo māju, ap kuru ir daudz gaismiņu. (..)

Man ļoti patīk, ka mēs Ziemassvētkos vai pēc svētkiem visi kopā ejam ārā. Mēs parasti ejam pa sniegu uz mežu, tur mēs taisām sniegavīrus un pikojamies. Dažreiz mēs arī iekurinām ugunsgrāvu.

Anna

Mani svētki ir mana dzimšanas diena. Tie ir mani mīļākie, jo es varu pavadīt laiku ar manu ģimeni un draugiem.

Mana dzimšanas diena parāda, cik ilgi es esmu ar saviem mīļajiem uz zemes. Tā parāda katru gadu, cik daudz es esmu mīlēta. (..)

Jāizbauda dzīve pa pilnam. Lūk, tāpēc mani mīļākie svētki ir mana dzimšanas diena.

Interesantākā dāvana

Mana labākā dāvana dzimšanas dienā bija brauciens ar visu ģimeni uz Jēkabpils "Hesburger". Mamma piezvanīja un teica: "Ej mājās un gaidi tēti, viņš paņems tevi un brauksim!" Es visu laiku prasīju: "Kur?" Bet man neteica, jo tas bija pārsteigums. (..)

Kad pēc dzimšanas dienas svinībām atbraucām mājās, tur viss bija izrotāts, un bija pārējie radi un draugi. Viņi bija visu rotājuši, kad izbraucām no mājas, lai man būtu pārsteigums no radiem. (..)

Ir patīkami, ja kāds pasaka jaukus vārdus, apsveic vārda vai dzimšanas dienā. Esmu ļoti priecīga par pārsteigumiem un lepojos ar saviem ģimenes locekļiem un radiem.

Simona

Mana interesantākā un vērtīgākā dāvana ir velosipēds. Kad es pamodos, mani mamma sauca: "Dēliņ, nonāc uz pagrabu!" Kad es nogāju, tur stāvēja liela kaste. Es biju ļoti šokēts, bet mamma smējās. Kad es atvēru kastīti un ieraudzīju savu velosipēdu, es neticēju, es biju tik laimīgs. Tad, kad uznesu velosipēdu no pagraba, es skatījos, kā tas spīd un laistās, bet ... man nebija ... vadītāja tiesību. (..)

Lai tās dabūtu, man bija jābrauc uz CSDD. Biju ļoti nervozs, bet mamma mani iedrošināja, un es veiksmīgi nolīku eksāmenu!

Notikums

Tas norisinājās skolas brīvdienās. Mēs visa klase bijām aizgājuši uz mežu, uz kuru devāmies gar dambi. Tur vienmēr ir piesārņots, un mūsu doma bija savākt atkritumus. To nosaucām par *krastingu*. Mežā bija interesanti, tāpēc ar draugiem nolēmām aiziet trijatā. (..)

Mēs pētījām dabu un klausījāmies putnus, kuri čivināja. Mēs spēlējām paslēpes pa pļavu, tā atradās blakus mežam. Pēc tam izdomājām mežā pabeigt mājiņu, ko bijām sākuši celt pirms kādām divām nedēļām. Turpinot celt mājiņu, pļavā pamanījām četras stīmas. (..)

Es gribētu vēl šādus notikumus, jo tas viss bija ļoti interesanti. Mēs bijām svaigā gaisā un nespēlējām spēlītes telefonos. (..)

Dāvis

Ērgļu bibliotēkas ziņas

Šā gada pirmā grāmatu pirkuma eksemplāri jau ir bibliotēkas plauktos un gaida savus lasītājus. Šoreiz vairāk daiļliteratūras grāmatu dažādām gaumēm.

Par neveiksmēm un izdošanos, sāpēm un cerībām, bēdām un prieku, mīlestību un kaisli izlasāms grāmatās:

B. Zīle "Alma – pasaules mala"; H. Īve "Sveiki, Anglija!"; M. Krekle "Dzīvības vainags"; D. Judina "Vēstule"; E. Kairiša "Ne tagad, ne vēlāk, nekad!"; M. Jakobovska "Cerība diviem"; A. Šulmans "Izdzīvojošie"; I. Aizsila "Milas kastings"; L. Ozola "Pagātnes skavās"; E. Bakena "Pusmūža sievietes atbībe"; Dž. Veika "Notinghila sniegā"; V. Frankls "...tomēr teikt dzīvei JĀ"; K. Vaita "Ziemassvētki Tredstrītā"; I. Mindere "Tumšās kaislības"; I. Skrastiņš "Mani dienas krūkumi"; A. Pantelējevs "Intīmi...par grāmatām"; J. Ulmanis "Ceļš uz Everestu, kas turpinās".

Kriminālromānu cienītājiem piedāvājam:

G. Tālers "Garās nakts mēness"; K. Lubāniņa "Karma atlikumu neizdod"; J. Boije "Latvānis"; I. Sigurdardotira "Lelle"; L. Keplers "Trušu mednieks"; T. Perija "Viesības uz jahtas"; E. Burels "48 stundas līdz slepkavībai"; E. Nurebeka "Otra puse"; K. Makmanusa "Starp mums"; E. Stouneksa "Bākas uzraugi"; Š. Boltona "Tagad tu mani redzi".

Dzejas jaunumi:

Dz. Žuravska "Gadskārtu saulgriežos"; G. Račs "365. 4. daļa".

Grāmatas bērniem un jauniešiem:

V. Mēderndorfers "Sirds plaukstā"; Dž. Kinnijs "Grega dienasgrāmata. Trāpīts!"; Ž. Lazdovska "Neatskaties"; Dž. Taunzenda "Dobvidus. 3. grāmata".

75 aizraujoši vēstījumi par krāsu un toņu rašanos un vēsturi izlasāmi K. Senklēras grāmatā "Krāsu slepenā dzīve".

Vēl viena ziņa mūsu lasītājiem

Sarunājoties ar lasītājiem, bieži atklājas, ka viņu vaļaspriekš ir ne tikai grāmatu lasīšana, bet arī dažādas interesantas nodarbošanās, kurās parādās izdoma, talants, neatlaidība... Tāpēc, ja tu nodarbojies ar rokdarbiem, mākslas darbu radīšanu, fotografēšanu, dzejošanu u.tml. vai esi kādas interesantas kolekcijas īpašnieks, parādi savu nodarbošanos arī citiem.

Esi atsaucīgs! **Līdz 1. aprīlim** gaidīsim 1-2 tavus darbus vai kolekcijas daļu, lai kopīgi izveidotu izstādi "Mazu un lielu bibliotēkas lasītāju vaļaspriekš".

Sīkāka informācija pa tel. – 28741487.

Sarmīte Dreiblate, bibliotēkas vadītāja

*Ai, lauku sieva, tu pat nejaut,
Ka tuksnesī man aka tu.
Ja vajadzīgs man būs reiz karogs,
Māt, iedod savu lakatu!*

Māra Zālīte

18. februārī skaistu savas dzīves jubileju svinēja dzejniece **Māra Zālīte** – dzejniece, rakstniece, dramaturģe, mūziklu libretu autore, tautas Atmodas laika, latviskuma, latviešu valodas pamatu sargātāja, personība, sievišķības ideāls. Māra Zālīte savos literārajos darbos viedokli pauž tieši, bez aplinkiem, bez nogaidīšanas, zemošanās. Lasot Māras Zālītes darbus, prieku sniedz latviešu valodas krāšņums, daudzveidība. Māra Zālīte saka: "Par latviešu valodu ir atbildīgs ikkatrs latvietis, jo viņš ir valodas runātājs, valodas nesējs, valodas dzīvība ir mums katram uz mēles." Dzejnieces jubilejas laikā ir iznācis dzejoļu krājums "Visas lietas", nosaukums ir no dzejoļa ar brīnišķīgo Mārtiņa Brauna mūziku – "Visas lietas, kas ir skaistas". Tas ir dzejoļu krājums, kura sastādītāja ir pati autore. Nav minēti ne gadi, ne datumu, kad dzejoļi sarakstīti, laika gaitā tie pārvēršas, katrs dzejolis ir patstāvīgs, tāpat kā cilvēki tie dzīvo katrs savu dzīvi.

Vairākos Māras Zālītes dzejoļos kā sievišķības, sirsnības, patiesuma simbols tiek izmantots lakats. Dzejoļi "Lauku sievas lakats" atklājas, ka lauku cilvēka vienkāršums, dabiskums mīt katrā no mums. Savukārt dzejoļi "Tik un tā" lakata veidolā Māra Zālīte iezīmē Latvijas mīlestību – "Mazliet par lielu, lai sasildot savu lakatu dotu".

Jumurdas pagasta Saieta ēkas zālē varēja apskatīt Tautas liecīgās mākslas studijas "Ērgļi" audēju izstādi "Rakstainie plecu lakati". Krāšņo, silto, rakstaino plecu lakatu autore ir Līvija Groza, Inga Šreibere, Inese Koklačova, Sanda Ekerte. Darbīgās audējas sargā mūsu Latviju savos lakatos, kārtējo reizi apliecinot, ka lauku cilvēka galvenās vērtības ir gods, pašapziņa, čaklums, viedums un savas zemes mīlestība.

Agita Opincāne, Jumurdas bibliotekāre
Agitas Opincānes foto

„Braku” muzejs ziemā

Ziemas periodā „Braku” muzejā turpinās tikpat aktīva un rošīga dzīve. Lai arī sezona noslēdzas 1. novembrī, pa teritoriju un ēkas aplūkot var jebkurā gadalaikā, priecējoties par rudens zeltainumu, ziemas bagātīgo sniegu un gaidot pirmās pavasara vēsmas.

Gads „Brakos” parasti noslēdzas ar kārtējo R. Blaumaņa literārās prēmijas konkursu, kurš ir kļuvis populārs un iecienīts Latvijas skolās. Jauniešu domraksti liecina par rakstnieka R. Blaumaņa mīlestību un viņa atstātā mantojuma nozīmīgumu un aktualitāti arī mūsdienās. Priecē tas, ka, rīkojot konkursu, ir izveidojušies laba sadarbība ar daudzām iestādēm un organizācijām. Šobrīd vērtēšanas komisija strādā pie jaunu tematu izstrādes 18. konkursam.

Pagājušā gada decembrī muzejā tika pabeigta drēbju klēts niedru jumta nomaņa, darbus atbildīgi veica SIA „Niedres.lv”.

1. janvāris aizsākās ar R. Blaumaņa 159. dzimšanas dienu, kad aizdedzām svecītes rakstnieka atdusas vietā Blaumaņa kapos. Ziemā ļoti daudz tiek strādāts pie muzeja krājuma, jo saistībā ar pārcelšanos uz jaunām telpām Rīgas ielā 10 ir veikta nopietna materiālu kārtošana, sistematizēšana, pārbaudīšana, vadīšana digitālajā vidē. Tā kā muzejā ir vairāk nekā 10 tūkstoši krājuma materiālu, tad darba ir ļoti daudz.

1. februārī muzejā ciemojās LTV 1 darba komanda, lai filmētu raidījumu „Lielās patiesības”. Vadītājs Ilmārs Latkovskis intervēja filozofu Raivi Bičevski, kurš ir ērglīnietis un Ērgļu vidusskolas absolvents. Raidījumu varēja noskatīties LTV 1 20. februārī plkst. 13.00, taču interneta vidē to var aplūkot jebkurā laikā.

Gada sākumā aizsākām akciju – aicinājumu ziedot Annas Kuzinas piemineklim, ko plānojam atklāt pavasarī, sagaidot ilggadējās muzeja vadītājas 75. dzimšanas dienu. Paldies visiem ziedotājiem par atsaucību un atbalstu. Ziedot var joprojām, pārskaitot naudu uz biedrības „Rūdolfa Blaumaņa kultūrvēsturiskais mantojums” kontu. Swedbank, LV08HA-BA051033902828, reģ.nr. 40008103311.

Ziemas periodā daudz tiek domāts par „Braku” muzeja infrastruktūras sakārtošanu, par iespējām piesaistīt papildu finansējumu. Šobrīd avārijas stāvoklī ir lielā kūts, kuras jumts ir nolietojies, arī atsevišķi baļķi ir bojāti un sijas. Tā kā ap ēku krājas ūdens, tad jādomā par liekā mitruma novadīšanu. Ļoti nolietojies ir sīklopes kūts niedru jumts, kuru vēlamies nomainīt, piesaistot Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldes finansējumu, taču pirms tam „jāiztur” projektu konkurence. Padomju laika Rīgas Politehniskā institūta sporta bāzes ēka ir tik ļoti nolietojusies, ka vairāk līdzinās graustam, arī to laika

gaitā vēlams demontēt, bet visam nepieciešami līdzekļi. Ļoti ceram, ka kopā ar Madonas novada pašvaldību spēsim rast risinājumu un uzlabot „Braku” muzeja infrastruktūru.

Jau daudz gadu garumā tiek veikts nopietns pētījums par Ērgļu apkaimes iestādēm, mājām un kultūrvēsturiskām vietām. Ir pagājis tieši gads, kopš vēstures stāsti publicēti Ērgļu avīzē. Tas ir milzīgs kopdarbs, kas veikts, iesaistot ļoti daudzus cilvēkus un saņemot viņu atbalstu un ieinteresētību. Var tikai apbrīnot, cik mani uzrunāti ļaudis ir atsaucīgi, gan atbildot uz telefona zvaniem, e-pastiem, gan uzņemot mājās un izvadājot pa teritoriju un apkārtni, atbildot uz nebeidzamajiem jautājumiem, rādot fotogrāfijas, kartes, arhīva materiālus utt. Esmu saņēmusi tik lielu atbalstu un sapratni, prieku, ka dzimtu mājas tiek celtas saulītē, ka tām ir sava nozīmīga vieta Ērgļu apkaimes vēsturē. Vēlos pieminēt un teikt paldies daudziem, bet dažus gribētos izcelt īpaši: par Ērgļu pagastu

– Leonīdam Stankēvičam, Marutai Biūtei, Līgītai Jaunozoliņai, Kārlim Šmitam; par Jumurdas pagastu – Agitai Opincānei, Baibai Hermanei; par Sausnējas pagastu – Ilgai Kronītei, Līgītai Fārtai, Anitai Judovai, Lienai Kārklīnai, Valijai Lelei; par Katrīnas apkaimi – Aijai Apšītei, Ainaī Bužerei, Marijai Bērziņai. Protams, vislielākais paldies šī pētījuma iniciatorei un lielajai palīdzībai Māritei Breikšai.

„Braku” muzejā ziemas sezonā tiek apkopoti materiāli par mūsu novadnieci dzejniecei Zinaīdu Lazdu, kurai vasarā apritēs 120 gadi. Sadarbībā ar apvienību „Mana Filma Studija” tiks veidota video filma un, iesaistot Ērgļu saietu namu un bibliotēku, piemiņas pasākums.

Lai visiem laba veselība un uz tikšanos muzeja jaunajā sezonā!

Zinta Saulīte, „Braku” muzeja vadītāja

Novadpētniecības darbs „Braku” muzejā (9. turpinājums)

„Pietrēni”

Jumurdas pagastā atrodas „Pietrēni” – mājas, kas dokumentos minētas jau 18. gadsimta sākumā. Tajās ir dzīvojušas dažādas ģimenes. Čaklākais esot bijis Pietrēnu Grāpis, saukts par zvēru, jo, iekopjot jaunas zemes, bijis liels krūmu plēsējs. Viņa laikā „Pietrēnos” uzbūvētas jaunas ēkas. Līdz mūsdienās ir saglabājusies 1849. gadā celtā klēts. Ap 19. gs. vidu Grāpju ģimene aizceļoja uz Krieviju. Kā pēdējais rentnieks bija Zālītis, taču viņam ar saimniekošanu neveicās. Iemesls – kroga tuvā klātbūtne. Ne tikai viņam, bet arī daudziem jumurdiešiem dzeršana un bieža atrašanās kroģā nenāca par labu, saimniecības nīkuļoja, izputēja. Tā arī Zālīti ar lielo ģimeni par ēku nolaišanu Jumurdas muižkungs izlika no mājām.

1899. gadā „Pietrēnos” iepirka Eduards Jānis Prūsis no Katrīnas, un te sāka dzīvot kopā dzimtas saime: vecākā paaudze – Anna un Andrejs Prūši, viņu dēli – Eduards Jānis, Alvils Pēteris, māsa Emīlija Paulīne, kura jau 1896. gadā bija precējusies ar Kārli Līckrastiņu. Pārceļoties uz „Pietrēniem” un atskatoties uz ne tik vieglo dzīvi Katrīnas muižā, māte Anna savā Piebalgai raksturīgajā izloksnē noteikusi: „Viss dzīves ieguvums – pilnas malas parādu un četri lopu kauliņi!” Jau pirmajā naktī bija liksta – tele izgāzās ārā caur kūts pamūri. Tā sākās saimniekošana „Pietrēnos”. Jaunā Līckrastiņu ģimene sakuploja – jau oktobrī pasaulē nāca meita Emma Karlīna, 1902. gadā – Alma Elēna, 1907. gadā – Anna Emīlija un 1914. gadā – Elza Marta.

Kā daudzi jumurdieši, arī viens no Prūšu dēliem Alvils Pēteris aizceļoja uz Krieviju labākas dzīves meklējumos, tur apprecējās ar kņazieni un savu mūžu saistīja ar Penzas apgabalu. Tā kā Eduards Jānis bija piedalījies 1905. gada muižu dedzināšanas nemieros, viņam nācās bēgt. Patvērumu atrada Krievijā pie brāļa, vēlāk nonāca cara dienestā. Alvils Pēteris svešumā bija kļuvis par turīgu vīru, tāpēc „Pietrēniem” daudz palīdzējis – sūtīja naudu un materiālus mājai un iedzīvei, īpaši kad 1914. gadā ēkai tika veikti pārbūves un paplašināšanas darbi. Sākoties Pirmajam pasaules karam, Līckrastiņu ģimene kādu laiku aizceļoja uz Krieviju – pie Alvilā Pētera, ap 1918. gadu atgriezās un turpināja saimniekot „Pietrēnos”.

Latvija piedzīvoja savu neatkarību, bet Krievijai 1920. gadi bija smags pārbaudījumu laiks – 1928. gadā sākās kolektīvizācija jeb kolhozu veidošana, 1929. gadā – represijas pret tā saucamajiem kulakiem, kuri bija jāiznīcina. Šos cilvēkus masveidā arestēja un deportēja uz Sibīriju. Starp viņiem 1930. gadu sākumā pazuda arī abi brāļi – Eduards Jānis un Alvils Pēteris Prūši. Tuvinieki par viņiem neko nezina, vien to, ka pazuduši bez vēsts...

„Pietrēnu” saimniecībā dzīvoja čakli ļaudis. Līckrastiņi varēja lepoties ar četrām meitām, jo visas bija krietnas un strādīgas. Viņas savu turpmāko dzīvi saistīja ar Jumurdas pusi, apprecējās un dzīvoja netālu no „Pietrēniem”. Elzu, jaunāko no meitām, nolūkoja Jānis Avotiņš un 1935. gadā aizveda uz savām „Vēveru” mājām, kas atradās Valolas upes krastā netālu no Pakšēna ezera. „Vēveri” bija paraugsaimniecība, Jāņa tēvs plašā apkārtnē bija zināms kā mūzikas instrumentu gatavotājs. Avotiņu ģimenē uzauga meita Ilga un dēls Andrejs. Otrā pasaules karā „Vēveru” mājas nodega, un Elza ar savējiem pārnāca dzīvot uz „Pietrēniem”. Dzīves apstākļi bija grūti, īpaši, kad sākās kolektīvizācija. Avotiņiem atņēma lopus, tai skaitā arī visus zirgus, atstāja vienu govī, teļu, aitu un cūku. Kad Jāni aizsūtīja darba dienestā uz Igauniju, sievai Elzai nācās veikt arī vīriešu darbus. Tā kā zirgi bija atņemti, viņa iejūdzta bulli, lai apstrādātu zemi. 1952. gadā vīru apcietināja un izsūtīja. Elza arī daudz slimoja, un bērnus –

Skats uz „Pietrēnu” saimniecību. 1938. gads.

V. Upīša foto

Ilgu un Andreju – palīdzēja audzināt mamma Emīlija Paulīne – šuva drēbītes, rūpējās, lai viņi izskolotos.

Sākoties kolektīvizācijai, „Pietrēnos” ienāca dzīvot arī citi ļaudis. Kādu laiku kūti izmitināja kolhoza teles, kuras kopa Ilga. 1956. gadā no Sibīrijas atgriezās Elzas vīrs Jānis, taču smagie darbi bija atstājuši iespaidu uz veselību, tāpēc lielus darbus viņš veikt nevarēja.

1965. gadā netālu no „Pietrēniem” uzcēla „Zeltiņu” fermu 100 slaucamām govīm, kā arī māju strādniekiem. Ilga strādāja jaunuzceltajā fermā, apprecējās ar Jāni Dreimani no Jumurdas „Kalsētām”. 1950. gadu otrā pusē pasaulē nāca viņu meitas – Māra un Anda. Ilgas brālis Andrejs aizdevās uz Rīgu, tur izveidoja ģimeni un strādāja, taču nedēļas nogalēs bieži brauca uz laukiem palīdzēt.

Lai arī līdzās „Pietrēniem” atradās kolhoza ferma, pie mājas bija sava kūtiņa ar kādu gotiņu, cūkām un iekopts dārziņš. Dreimaņi bija čakli un kārtīgi. Ilga strādāja fermā, vīrs Jānis bija šoferis, veica meža darbus, mīlēja zirgus un tos kopa arī padomju saimniecībā. Meitas Māra un Anda aizdevās savā dzīvē.

1980. gadu vidū Anda Dreimane atgriezās Jumurdā. P/s „Jumurda” viņai piešķīra „Indrānu” mājas, Anda strādāja par zootehniķi, te auga un sakuploja arī viņas ģimene. Kad 1992. gadā bija iespēja atgūt dzimtas īpašumu, arī Māra Dreimane ar ģimeni atgriezās Jumurdā un dzīvoja pie vecākiem „Pietrēnos”. Zemi varēja atgūt, ja „pūrā” ņēma līdzi „Zeltiņu” fermu. Sākot saimniekot, labākās govīs jau bija paņemtas par pajām, palikušas tikai „izbrāķētās” un leikozās, arī barības nebija, jo šķūnis iztukšots. Pirmais gads bija ļoti smags, ar nepacietību tika gaidīts pavasaris...

Sākumā fermā strādāja gan Māras ģimene, gan Andas, vēlāk – Māra ar savējiem. 1996. gadā viņas meita Baiba apprecējās ar Rolandu Hermani un izveidoja savu piemājas saimniecību. 1999. gadā Māra Dreimane reģistrēja zemnieku saimniecību „Pavāri”. Katrai ģimenei sava zeme, vien lopi mitinājās „Zeltiņu” fermā. Laika gaitā Māra ar dēliem pārcēlās dzīvot pašu uzceltajā mājā „Mazpavāri” un smago darbu fermā vairs neveica, Anda saimniekoja „Indrānos”, kur ģimenē uzauga trīs meitas un divi dēli.

„Pietrēnos” dzīvoja un strādāja vecākā paaudze – Ilga un Jānis Dreimaņi, kā arī jaunākā – Baiba un Rolands Hermaņi. Lai arī darbs laukos nekad nav bijis viegls, Hermaņu ģimene no tā nebaidās, visi trīs viņu bērni – Egīls, Lāsma, Elīza – allaž bijuši ļoti palīgi un savu nākotnes profesiju ir nolēmuši saistīt ar sev ierasto lauku vidi. Galvenais saimniecības ienākumu avots ir piena lopkopība – ar vairāk nekā 30 slaucamām govīm, kā arī ataudzējamām telēm un bulļiem. Saimniecībā ir apmēram 100 aitas, divi zirgi, truši, vistas, jūras cūciņas u.c. 2021. gadā „Zeltiņu” ferma tika pārņemta Hermaņu piemājas saimniecības īpašumā.

Līdzās nebeidzamajiem lauku darbiem „Pietrēnos” rit sava dzīve. Māja ir liela, tur pietiek vietas visiem – vecmammai Ilgai Dreimanei, Rolandam un Baibai Hermaņiem, kā arī viņu bērniem ar savām otrām pusītēm, te ļoti jūtas visjaunākā atvase – Lāsma dēliņš Jānis Sarkanābols, kura dzimtas saknes arī nāk no Jumurdas. Lai gan Hermaņu bērni bieži pa darbdienu ir projām, taču brīvdienās ir klāt, kā arī „karstākajā” darba laikā visi ir „Pietrēnos”. Kuplā saime ir kopā ne tikai darbos, bet arī atpūšas, aizbrauc uz kādu koncertu vai sarīkojumu. Baibai Hermaņei ir svarīgi apzināt savu dzimtu, pētīt, meklēt, stiprināt to, ik pa laikam plašo radu saimi sapulcināt kopā. Hermaņu ģimene jau vairākus paaudzēs ir iemīlējusi zemi, strādā, nesūrojas par ikdienu un lepojas ar savām „Pietrēnu” mājām – ar savām saknēm.

„Cūkāji”

Braucot no Ērgļiem uz Sausnēju, netālu no lielā ceļa atrodas „Cūkāji”, kas ir senas mājas. Tajās dzīvoja un saimniekoja Šironu dzimta. 1911. gadā „Cūkājus” iepirka Pēteris Širons. Viņš iekopa un paplašināja saimniecību, 1932. gadā pabeidza jaunās mājas celtniecību. Ēka bija liela, skaista, ar plašām telpām. Saimnieks kļuva vecāks, bērnu viņam arī nebija, tāpēc aicināja savu krustdēlu Augustu Leimani, lai nāk ar ģimeni dzīvot un saimniekot „Cūkajos”. Nu mājās darbojās un rosījās liela saime – Augusts, Alma un viņu bērni – Gaida, Mirdza, Ilga, Ruta, Jānis un Leons. 1939. gadā Pēteris Širons nomira.

1944. gada augustā „Cūkāju” mājas nonāca frontes līnijā, te izvietojās krievu armijas daļas štābs. Apšaudes laikā mājas iemītnieki patvērās pagrabā, bet kareivji to pavēlēja pamest un doties prom. Leimaņu ģimene devās bēgļu gaitās un kādu laiku apmetās Vestienas pagastā. Beidzoties kaujām, Leimaņi atgriezās, taču mājas atrada piegānītas un izlauptas. Steigšus viss bija jāpiekopo un jāsarūpē ēdamais ziemai. Kaut māja bija apšaudēs cietusi, tomēr labojama un „lāpāma”.

Tā kā Sausnējas skola pēc kara bija sagrauta, tad vislielākā pagastā izrādījās „Cūkāju” jaunā māja, kur varēja notikt mācības. Tās tika uzsāktas 1944. gada novembrī, bet 4. decembrī notika Sausnējas septiņgadīgās skolas oficiālā atklāšana. Vecajā mājā iekārtoja internātu un atvēlēja nelielu vietu Leimaņu ģimenei. Augusts un Alma Leimaņi skolā strādāja par apkopējiem, vēlāk šos darbus veica meita Mirdza.

Tā kā Sausnējas skola pēc kara bija sagrauta, tad vislielākā pagastā izrādījās „Cūkāju” jaunā māja, kur varēja notikt mācības. Tās tika uzsāktas 1944. gada novembrī, bet 4. decembrī notika Sausnējas septiņgadīgās skolas oficiālā atklāšana. Vecajā mājā iekārtoja internātu un atvēlēja nelielu vietu Leimaņu ģimenei. Augusts un Alma Leimaņi skolā strādāja par apkopējiem, vēlāk šos darbus veica meita Mirdza.

Augustam Leimanim piešķīra jaunsaimniecību – 15 ha no viņa priekšteču paaudzēm koptajiem „Cūkājiem”. Kad 1949. gada 25. martā notika masveida izsūtīšana, Augustu Leimani arī bija paredzēts izsūtīt, taču viņu paglāba Sausnējas izpildkomitejas priekšsēdētājs Jūlijs Vasks, kurš bija iestājies pret Leimaņu iekļaušanu kulaku sarakstā. 1950. gadu sākumā Leimaņus izdzina no „Cūkāju” mājām, jo skolas direktorei nepatika dievticīgā ģimene, kā arī uzskatīja viņus par budžiem. Leimaņi apmetās „Lausku” mājās.

1955. gada 7. maijā skolas ēka nodega, septiņgadīgo skolu reorganizēja par pamatskolu ar četrām klasēm un pārcēla uz „Putrēniem”. Leimaņu ģimenei atļāva atgriezties izpostītajos „Cūkajos”. Vienā mājā galā dzīvoja Leimaņi, otrā – Gaida un Vītolds Leibomi ar dvīņiem – Jāni un Līgu. Kad Leibomi pārcēlās uz „Pūpoliemi”, viņu vietā dzīvoja Almas brālēns Kārlis Kauliņš ar ģimeni. Ap 1965. gadu Augusts Leimanis izpirka savas dzimtas mājas. Var teikt, ka Leimaņi savas mājas ir izpirkuši divreiz: vispirms no muižnieka Kreiša, tad – no padomju varas.

Pēc Augusta nāves 1973. gadā Alma palika viena, 1980. gados no Rīgas uz laukiem pārcēlās dzīvot meita Gaida Fārta ar vīru Jāni. Sākumā mājā tika veikti remontdarbi, un „Lauskos” turpinājās ierastā lauku dzīve, kurā bija vieta lopiņiem un dārza darbiem.

Šobrīd „Cūkāji” ir Gaidas Fārtas mazmeitas Gundegas Grīnbergas īpašumā. Ģimene dzīvo un strādā Rīgā, taču nedēļas nogales un brīvdienas pavada savos mīļajos dzimtas „Cūkajos”, kuri priecē ar sakoptību, gaumīgumu un lauku sētas skaistumu. „Cūkajos” arī notiek dažādi dzimtas pasākumi un kopā sanākšana.

Materiālu apkopēja **Zinta Saulīte**, „Braku” muzeja vadītāja

„Cūkāju” skola, 1945. gada novembris.

Langenfeldes foto

Mājas „Cūkāji”, 2020. gads.

Z. Saulītes foto

Atskats uz notikušajiem pasākumiem Sausnējā

Tik ātri ir aizskrējuši šā gada pirmie divi mēneši! Visi, protams, ar nepacietību gaidām pavasari ar saulaināku un siltāku laiku, bet es vēl gribu mazliet pakavēties aizgājušo mēnešu notikumos.

✓ Janvāris – Barikāžu laika atceres mēnesis. Kā jau tradicionāli katru gadu, arī šogad aicinājām uz kopīgu atmiņu pēcpusdienu Sausnējas pagasta barikāžu dalībniekus, kuri 1991. gada janvārī drosmīgi devās uz Rīgu aizstāvēt mūsu tikko kā iegūto brīvību. Janvārī Sausnējā, kurinot ugunsiskus, sildoties ar karstas tējas tasi, tika ritināts atmiņu kamols. Ar klusuma brīdi pieminējām tos Sausnējas pagasta barikāžu aizstāvjus, kuru vairs nav mūsu vidū. Un nu jau to ir sešpadsmit. Paldies Andrim Dombrovskim, Valdim Aleksejevam, Jānim Solovjovam, Normundam Ūdrim, Oskaram Grotem par aizrautīgo un interesanto stāstījumu!

Muzeja "Lidumi" telpās varēja apskatīt tā laika laikrakstus, žurnālus, fotogrāfijas un grāmatas, kurās atspoguļots barikāžu laiks, kā arī mūsu pašu iepriekšējo gadu organizēto pasākumu foto albumus.

Mēs visi ļoti ceram, ka nekad nepienāks tādi laiki, kad atkal būtu jādodas sargāt savu valsti un brīvību. Taču, pazīstot mūsu drošsirdīgo un bezbailīgo tautu, varu teikt – ja būs tāda vajadzība, tad aizstāvji noteikti būs!

✓ Nu jau ar saulainākām acīm skatoties uz marta mēnesi un domājot, ka epidemioloģiskie ierobežojumi tiks mīkstināti un varēsīm vairāk tikties pasākumos klātienē, esam apkopojusi triju kārtu konkursa uzvarētājus. Pirmā konkursa kārtas atmiņējums bija – KONSERVATORIJA, otrās kārtas "Zini, mini, atrisini!" atmiņējums bija 0, trešās kārtas "Kas ir un kā nav Sausnējas pagastā?" atmiņējums bija AGAFANGELS.

Paldies visiem pareizo atbilžu iesūtītājiem!

Konkursos piedalījās vairāki Sausnējas, Liepkalnes, Sidrabu un Ērgļu pagasta iedzīvotāji.

Precīzas atbildes uz visu triju kārtu jautājumiem gan visiem neizdevās atrast, bet pārsteiguma balvas tiks arī viņiem.

Cerot uz siltu un saulainu Lieldienu pasākumu, domājam, ka Lieldienu zaķis parūpēsies arī par pārsteiguma balvu pasniegšanu. Lai visiem jauks pavasara gaidīšanas laiks!

Inese Leiboma,

Sausnējas pagasta kultūras darba organizatore

Ineses Leibomas foto

KULTŪRAS AFIŠA

5. martā plkst. 13.00
Jumurdas pagasta Saieta ēkā
koncerts
"KOKLE SKAN DVĒSELĒ"
Spēcinošu tautas mūziku atskaņos:
Inese Zvaigzne
Vineta Dāve
Kristīne Lūse
Signe Masaļska
Antra Diča-Milne
Andris Džiguns
Koncerts zaļajā režīmā

19. martā plkst. 10.00
Ērgļu vidusskolas sporta zālē
galdā spēļu turnīra
3. – noslēguma – kārtā
(duraks, dambrete, šautriņas)

20. martā plkst. 10.00
Ērgļu vidusskolas sporta zālē
PĀRU SPĒLES novusā

25. martā plkst. 10.00
**Komunistiskā terora upuriem
veltīts atceres brīdis
pie piemiņas akmens
skvērā pie Ērgļu apvienības
pārvaldes ēkas**

26. martā plkst. 18.00
Ērgļu saietā namā
vidējās paaudzes deju
kolektīvu pasākums
„Jautrā pastaliņa – 2022”
Pēc koncerta **BALLE** Ērgļu saietā namā
Spēlēs grupa "Sokrāta brīvdienas"

31. martā plkst. 10.00
pirmsskolas Izglītības iestādē "Pienenīte"
**Jauno vokālistu konkurss
"Ērgļu cālis – 2022"**

9. aprīlī no plkst. 10.00 līdz 15.00
Ērgļu saietā namā
**Nemateriālā kultūras mantojuma
saglabāšanas un tālāknošanas
projekts
"Satiec savu meistaru!"
MEZGLOŠANAS MEISTARKLASE**
(Interesēties studijas telpās
vai pa tel. 26528132)

JAUNĀS GRĀMATAS JUMURDAS BIBLIOTEKĀ

DACE JUDINA "VĒSTULE"

Šī ir autore jaunās triloģijas "Inde vīna kausā" pirmā grāmata. Rīta Kadiķe, aģentūras RiKa īpašniece, glīta, talantīga, neatkarīga četrdesmitgadniece, nonākusi kļūmīgā situācijā – cilvēks Uldis viņu ievēl par mahinatora Georga Kroča tīklos.

GUNTIS TĀLERS

"GARĀS NAKTS MĒNESS"

Nīgrī parādu piedzinēji, ne sevišķi veiksmīgi darba meklētāji, slepens izsekotājs, pat kolumbiešu mafija – tie ir šķēršļi, ar kuriem sastopas Lana un Mundis, cenšoties sakārtot savas dzīves. Vai abiem pietiks palāvības vienam uz otru?

IMANTS SKRASTIŅŠ

"MANI DIENAS KRIKUMI"

Laikā no 2003. līdz 2012. gadam tautā mīlētais aktieris, dziedātājs, radio balss Imants Skrastiņš savu ikdienu, pārdomas fiksēja dienasgrāmatās. Šajā grāmatā atradīsiet viņa rakstītos un viņa sievas Ritas Trences sakoptos dienasgrāmatas ierakstus.

KĀRENA VAITA

"ZIEMASSVĒTKI TREDSTRĪDĀ"

Šogad Melānijai vajadzētu sagaidīt Ziemassvētkus ar īpašu prieku – viņa ir apprecējusies ar ideālo vīrieti, sagaidījusi burvīgus dēvētus un ievākusies sapņā mājā. Tomēr šo idilli aptumšo kāds pagātnes nelabvēlis...

VINKO MĒDERNDORFERS

"SIRDS PLAUKSTĀ"

Slovēņu rakstnieka Vinko Mēderndorfera (1958) romāns jauniešiem stāsta par meiteni vārdā Nika, kas kopā ar ģimeni pārcēlusies uz jaunu dzīvesvietu un uzsākusi mācības astotajā klasē jaunā skolā. Patiesībā gan galveno varoni sauc Nikolaja, bet tas ir noslēpums. No slovēņu valodas tulkojusi Māra Grezdena.

DAINA GRŪBE "VIENĪGIE"

Tulkotāja, redaktore, dzejniece un rakstniece Daina Grūbe

(1960) lasītājiem piedāvā savu trešo prozas grāmatu – daļēji vēsturisku, lielā mērā fantāzijas radītu, nepārprotami talantīgi uzrakstītu romānu. Romāns sākas ar ieskatu kādas uzņēmīgas sievietes tagadnē.

MĀRA JAKUBOVSKA

"CERĪBAS DIVIEM"

Māja ģimenei, šķiet, ir viena no pamatvērtībām. Daudziem istā māju sajūta asociējas ar bērniības mitekli. Kad izaugam, gribas šo pašu sajūtu izbaudīt atkal, nodot saviem bērniem. Kā to izdarīt, ja ir tikai liela vēlēšanās, sapņi un cerības?

BAIBA ZĪLE

"ALMA – PASAULES MALA"

Jonass – atzīts un veiksmīgs fotogrāfs piedzīvo radošo krīzi un nolēmj fotografēt totalitārisma režīma seku radītos objektus Austrumeiropā. Projekts kopā ar kolēģi žurnālisti Gerdu sākas visnotaļ lietišķi un paredzami, taču tad Jonass nonāk Rīgā, kur iepazīstas ar noslēpumainu meiteni ar rētu uz vaiga.

KRISTĪNE LUBĀNIŅA

"KARMA ATLIKUMU NEIZDOD"

Vientuļš pensionārs rīta agrumā izved pastaigāties suni. Tas viņu vedina uz tiltu pār upīti, un tur vīrs ierauga... Jā, ko tad viņš ierauga? Kaut ko, kas liek asinīm dzīslās sastingt un izjauc līdzšinējo mazpilsētas mierīgās dzīves plūdumu.

AELITA RAMANE (sastādītāja)

"ATMIŅU UPE PLŪST"

Atmiņu grāmatā apkopoti cilvēku dzīvesstāsti no Rundāles, Saulaines, Ziedoņiem, Svītenes, Virsītes, Bērsteles un Viesturiem. Tās ir mazas apdzīvotas vietas, kurās dzīvojuši šo stāstu varoņi, viņu dzimtas vairākās paaudzēs. Tur iekoptas mājas, atasta mūža mīlestība, radīti bērni, uzauguši mazbērni un mazmazbērni, kuri turpina rūpēties par senču atstāto mantojumu.

Gaidu rosīgos lasītājus!

Agita Opincāne, Jumurdas bibliotekāre

IZDEVĒJS - MADONAS NOVADA ĒRĢĻU APVIENĪBAS PĀRVALDE
Adrese: Rīgas iela 10, Ērgļi, Ērgļu pag., Madonas nov., LV-4840, tālr. 64871231
E-pasts: ergli@madona.lv. Materiālus apkopojā: Madara Ūdre.
Iespiests: SIA "ERANTE", Madonā, Saieta laukums 2. Datorsalikums. Ofsetiespiedums. Metiens 1100 eksemplāri.
Par rakstu saturu, stilu un sniegtās informācijas precizitāti atbild autors.